

Odbor dozoru a kontroly veřejné správy
Oddělení dozoru

Právní rozbor obecně závazné vyhlášky

Obce: PLCHOV

Obecně závazná vyhláška č. 2/2011 o poplatku za komunální odpad
(dále jen „OZV“)

Datum vydání OZV:	12. 1. 2011
Datum vyvěšení OZV na úřední desce:	17. 1. 2011
Datum sejmutí OZV z úřední desky:	9. 2. 2011
Datum platnosti OZV:	17. 1. 2011
Datum účinnosti OZV:	28. 1. 2011

Na základě zmocnění:

- ust. § 10 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- ust. § 17a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Posouzení právního předpisu:

Právní východiska posouzení zákonnosti OZV obce Plchov:

- Ústava ČR
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“)
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“)
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“)
- metodické materiály odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra ČR:
 - Metodický materiál č. 13 o poplatku za komunální odpad
- stanoviska odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra ČR:
 - č. 4/2009 ze dne 27. 3. 2009, aktualizován k 1. 1. 2011 Zákonné varianty řešení zpoplatnění komunálního odpadu a jednotlivé rozdíly mezi nimi
- nálezy Ústavního soudu:
 - Pl. ÚS 7/04 (Louny)

Dle ust. čl. 104 odst. 3) Ústavy ČR mohou zastupitelstva obcí v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky obcí.

Dle ust. § 10 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), může obec ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou obce, stanoví-li tak zvláštní zákon.

Dle ust. § 35 odst. 3) písm. a) zákona o obcích se obec při výkonu samostatné působnosti řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem.

Dle ust. § 17a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) může obec ve své samostatné působnosti stanovit obecně závaznou vyhláškou vybírání poplatku za komunální odpad vznikající na jejím území. Poplatek nelze stanovit současně s místním poplatkem za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání

a odstraňování komunálních odpadů podle zvláštního zákona.

Dle aktuální judikatury Ústavního soudu:

- K vydávání obecně závazných vyhlášek v mezích své věcné působnosti, a to i když jsou jimi ukládány povinnosti, již obec žádné další zákonné zmocnění nepotřebuje (s výhradou ukládání daní a poplatků vzhledem k čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod). Obec při vydávání obecně závazných vyhlášek nemůže upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě. Obec je při vydávání obecně závazných vyhlášek limitována mezemi své samostatné působnosti a je povinna respektovat její rozsah, tzn. respektovat omezení této působnosti na záležitosti týkající se obce a jejích občanů (tj. na „místní záležitosti“). Odpověď na otázku, zda obec nepřekročila meze své zákonné působnosti tím, že normuje oblasti vyhrazené zákonné úpravě, předpokládá identifikaci předmětu a cíle regulace zákona na straně jedné a obecně závazné vyhlášky na straně druhé. Pokud se nepřekrývají, nelze bez dalšího říci, že obec nesmí normovat určitou záležitost z důvodu, že je již regulována na úrovni zákona. Ani soukromoprávní zákonná regulace bez dalšího nevyklučuje regulaci prostřednictvím obecně závazných vyhlášek obcí, pokud se předměty a cíle jejich regulace liší (např. nálezy Ústavního soudu zn. Pl. ÚS 45/06, Pl. ÚS 35/06, Pl. ÚS 33/05).

B. Posouzení zákonnosti OZV obce Píchov:

Formální a legislativně-právní náležitosti OZV obce Píchov:

- OZV byla dle své úvodní preambule schválena a vydána zastupitelstvem obce dne 12. 1. 2011, dle údajů uvedených na OZV byla na úřední desce vyvěšena dne 17. 1. 2011, datum sejmutí 9. 2. 2011, dle svého ust. čl. IX nabývá účinnosti dnem 28. 1. 2011. Dle uvedených údajů OZV byla schválena a vydána orgánem obce k tomu příslušným dle ust. § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích, zveřejněna v souladu s ust. § 12 odst. 1 zákona o obcích. Byla stanovena dřívější účinnost OZV než patnáctým dnem po dni vyhlášení. Dřívější počátek účinnosti lze výjimečně stanovit z důvodu naléhavého obecného zájmu, nejdříve však dnem vyhlášení. Účinnost je stanovena v souladu s ust. § 12 odst. 2 zákona o obcích.
- OZV má náležitosti právního předpisu obce vydaného v samostatné působnosti obce (označení listiny ve smyslu ust. § 111 odst. 1 zákona o obcích, očíslování OZV v souladu s ust. § 12 odst. 4 zákona o obcích, vnitřní členění OZV na články a odstavce, podpisy na OZV v souladu s ust. § 104 odst. 2 zákona o obcích.

Obsah OZV obce Píchov

- ust. čl. I odst. 1 – vymezen předmět obecně závazné vyhlášky obce. Obec Píchov stanoví poplatek za komunální odpad na jejím území. Poplatek je příjmem obce a je výhradně použit na financování systému nakládání s komunálním odpadem. Ustanovení čl. I odst. 1 je v souladu s ust. § 17a odst. 1 a 5 zákona o odpadech;
- ust. čl. I odst. 2 – správu poplatku vykonává obec Píchov a v řízení ve věcech poplatku se postupuje podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.
V odst. 2 je uveden zákon č. 337/1992 Sb., který byl zrušen s účinností od 1. 1. 2011 daňovým řádem. V odkazu pod čarou je uveden zákon o místních poplatcích, ale obecně závazná vyhláška je vydána na základě zákonného zmocnění ust. § 17a zákona o odpadech.

V ust. § 17a odst. 6 zákona o odpadech je přímo stanoveno: „*Při správě poplatku se postupuje podle daňového řádu*“

Ustanovení čl. I odst. 2 „postup podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů“ je v rozporu s ust. § 17a odst. 6 zákona o odpadech.

- *ust. čl. II – definice poplatníka a plátce poplatku. Poplatníkem je každá fyzická osoba, při jejíž činnosti vzniká komunální odpad. Plátcem poplatku je vlastník nemovitosti, kde vzniká komunální odpad.*

Citace z ust. § 17a odst. 2 zákona o odpadech.

Ustanovení čl. II je v souladu s ust. § 17a odst. 2 zákona o odpadech;

- *ust. čl. III – ohlašovací povinnost. Povinnost plátce poplatku do 15. února každého roku splnit oznamovací a registrační povinnost zakoupením známky nebo souboru jednorázových známek na popelnici. V případě vzniku poplatkové povinnosti v průběhu roku nebo změn rozhodných pro výši poplatku je plátce povinen do 30. dnů splnit registrační a oznamovací povinnost ode dne, kdy tyto změny nastaly. Z ust. čl. 3 je patrné, že byla stanovena jednak „ohlašovací“ povinnost (každý rok je třeba ohlásit, jaké odvozy poplatník bude požadovat). Zároveň je dána registrační povinnost dle daňového řádu. Splnění ohlašovací/registrační povinnosti probíhá při zakoupení známky, nebo souboru jednorázových známek za popelnici.*

Zákon o odpadech neupravuje výslovně možnost v obecně závazné vyhlášce upravit ohlašovací povinnost daňového subjektu. V ust. § 17a odst. 6 zákona o odpadech je uvedeno, že při správě poplatku se postupuje podle daňového řádu a proto lze připustit možnost stanovení registračních povinností v souladu s ust. § 125 - § 128 daňového řádu.

Obec stanovila výši poplatku podle počtu a objemu sběrných nádob, které přísluší k plátcově nemovitosti, ve vztahu k frekvenci svozu odpadů shromážděných v těchto nádobách. Plátce poplatku by proto měl při plnění registrační povinnosti správci poplatku sdělit skutečnosti rozhodné pro správné určení výše poplatkové povinnosti, tj. jaký typ a počet sběrných nádob využívá ke shromažďování komunálního odpadu ze své nemovitosti a jakou frekvenci svozu.

V případě vzniku poplatkové povinnosti v průběhu roku je v ust. čl. III dána lhůta 30 dnů pro splnění ohlašovací/registrační povinnosti.

Obec se při stanovení lhůty odchýlila od zákonem stanovené lhůty 15 dnů. Vzhledem k tomu, že stanovila lhůtu delší, tj. jednoznačně ve prospěch poplatníka, ustanovení nelze považovat za rozpor se zákonem.

Ustanovení čl. III je v souladu s ust. § 125 – § 128 daňového řádu, avšak doporučujeme stanovit lhůtu shodně s daňovým řádem.

- *ust. čl. IV – stanoveny sazby poplatku. Při odvozu 44x ročně byla výše poplatku stanovena na 1.500,- Kč, při odvozu 26x ročně výše poplatku činí 1.050,- Kč, 6x za rok formou jednorázového odvozu výše poplatku činí 500,- Kč. V případě potřeby je možné dokoupit jednorázový svoz v ceně 90,- Kč během roku.*

Sazba poplatku na jednotlivé poplatníky je stanovena podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů. I když ve vyhlášce nejsou přímo stanoveny objemy nádob, v kontextu s vyhláškou č. 1/2008 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a o systému nakládání se stavebním odpadem je možné zjistit, že se jedná pouze o jeden typ sběrné nádoby o objemu 110 -120 litrů.

Ze stanovené sazby uvedené při četnosti svozu 44x ročně a 26x ročně vyplývá,

že sazba je stanovena na jednu popelnici, pokud bude poplatník požadovat více sběrných nádob, je třeba sazbu poplatku stanovenou ve vyhlášce podle frekvence svozů vynásobit počtem sběrných nádob.

V ust. § 17a odst. 5 je uvedeno, že: „maximální výše poplatku se stanoví podle předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem rozvržených na jednotlivé poplatníky podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů připadajících na jednotlivé nemovitosti nebo podle počtu uživatelů bytů a s ohledem na úroveň třídění tohoto odpadu. V poplatku mohou být promítnuty i náklady spojené s pronájmem nádob určených k odkládání odpadu.“

Ustanovení čl. 5 je v souladu s ust. § 17 a odst. 5 zákona o odpadech;

- **ust. čl. V – splatnost poplatku.** Plátce poplatku uhradí poplatek nejpozději do 15. února příslušného kalendářního roku v kanceláři OÚ Píchov v době úředních hodin.

Z ust. článku V je zřejmé, že v úředních hodinách je poplatek splatný pouze při platbě v hotovosti.

V ust. § 163 odst. 3 daňového řádu jsou stanoveny způsoby placení daně. V OZV je možné uvést pouze nejčastější způsoby platby, ale v případě, že dojde k jinému způsobu úhrady na základě ustanovení § 163 odst. 3 daňového řádu, je obec povinna tento způsob platby přijmout (umožnit) a nesankcionovat za něj. Obec nemůže obecně závaznou vyhláškou zúžit zákonná ustanovení § 163 odst. 3 daňového řádu.

Ustanovení čl. V je v souladu s ust. § 163 daňového řádu.

Doporučujeme však obci uvést i další způsoby platby a zároveň doporučujeme stanovit splatnost poplatku i v případě, že poplatková povinnost vznikne v průběhu roku;

- **ust. čl. VI – úlevy a osvobození od poplatku.** Úleva na poplatek za komunální odpad (pouze celoroční známka – odvoz 44x nebo 26x) se poskytuje ve výši 300,- Kč důchodci (vdovci) nebo důchodkyni (vdově), který užívá nemovitost osaměle a důchod je jediným jeho příjmem.

Zákon o odpadech nepočítá – oproti právní úpravě obsažené v zákoně o místních poplatcích – s možností úlev a případných osvobození od poplatku stanovených v obecně závazné vyhlášce o poplatku.

Stejně tak není možné ani individuální prominutí poplatku na žádost poplatníka. Ustanovení § 259 daňového řádu umožňuje orgánu veřejné moci zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně pouze v případech, že mu je tato pravomoc stanovena zákonem. Odkaz provedený zákonem o odpadech na daňový řád v § 17a odst. 6 nelze považovat za zmocnění obce jako správce poplatku k prominutí poplatku za komunální odpad. Proto využití institutu prominutí daně dle daňového řádu není možné. Stejně tak zákonné zmocnění § 17a zákona o odpadech neumožňuje obci stanovit úlevy či osvobození u poplatku za komunální odpad.

Ustanovení čl. VI je v rozporu s ust. § 17a zákona o odpadech.

- **ust. čl. VII odst. 1 – sankce.** Nebudou-li poplatky zaplacený včas nebo ve správné výši, vyměří správce poplatku poplatek platebním výměrem. Jedná se o informativní, nadbytečné ustanovení.
- **ust. čl. VII odst. 2 – kontrolu a dozor nad dodržováním této obecně závazné vyhlášky vykonává kontrolní výbor.** Na základě tohoto pověření může oprávněná

osoba požadovat po majiteli nemovitosti předložení dokladů o tom, jak je nakládáno s komunálním odpadem.

V ustanovení § 17a odst. 6 zákona o odpadech je uvedeno, že „při správě poplatku za komunální odpad se postupuje podle daňového řádu.“ Správu poplatku vykonává obecní úřad v přenesené působnosti, nikoliv kontrolní výbor, jak je uvedeno ve vyhlášce, neboť kontrolní výbor není oprávněnou osobou při správě poplatku.

Pokud plátců poplatku neobdrží od poplatníka poplatek včas nebo ve správné výši, postupuje v souladu s ust. § 17a odst. 4 zákona o odpadech tak, že oznámí tuto skutečnost obci, která na základě toho vyměří poplatek platebním výměrem. Správce daně (obecní úřad) je pak v souladu s ust. § 175 daňového řádu, oprávněn vymáhat nedoplatek na místním poplatku.

Stanovení možnosti oprávněné osoby požadovat po majiteli nemovitosti předložení dokladů o tom, jak je nakládáno s komunálním odpadem, jak je dále ve vyhlášce uvedeno, je nad rámec zákonného zmocnění § 17a zákona o odpadech.

Ust. čl. VII odst. 2 je v rozporu s ust. § 17a odst. 6 zákona o odpadech a s ust. § 175 daňového řádu

- **ust. čl. VIII** – zrušovací ustanovení vůči předchozí OZV č. 2/2008 ze dne 15. 1. 2008;
- **ust. čl. IX** – účinnost obecně závazné vyhlášky obce. Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 28. 1. 2011.

Zákon o obcích v § 12 odst. 2 stanovil, že pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy obce účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.

Ustanovení čl. IX je v souladu s ust. § 12 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb.

C. Závěr: OZV je v čl. I odst. 2 „postup podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů“ v rozporu s ust. § 17a odst. 6 zákona o odpadech, v čl. VI – úlevy a osvobození je v rozporu s ust. 17a zákona o odpadech a v čl. VII. odst. 2 je v rozporu s ust. 17a zákona o odpadech s ust. § 175 daňového řádu

Zpracoval: JUDr. Josef Duchoň

Schválil: Mgr. Petr Prokop,
vedoucí oddělení dozoru

V Praze dne 17. března 2011

Odbor dozoru a kontroly veřejné správy
Ministerstva vnitra

